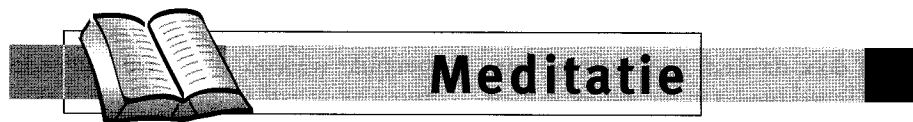


# De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN



## De deur des voorhofs

*...van hier en van daar, waren behangselen van vijftien ellen...*

Exodus 38:15

Het verband van deze korte tekst brengt ons bij de berg Sinaï in de woestijn, waar Israël in zijn zwarte tenten gelegerd was na de uittocht uit Egypte. Bij die berg waren indrukwekkende zaken geschied. Denk alleen maar aan het uitspreken van de Tien Geboden door de Heere Zelf, met daarbij het onweer, de bliksem en het geluid van bazuinen.

Op deze plaats is op het bevel des Heeren ook een tabernakel gebouwd. Een bijzondere tent, waarin de Heere wonen wilde om zo te tonen dat Hij onverdiend wilde verkeren onder dit uitgeleide en afgezonderde volk van Israël. De tabernakel waarin alles sprak van Gods deugden, van het werk van de drie-enige God, van de weg waarin een verloren adamskind weer hersteld kon worden in Gods gunst en gemeenschap. Op één onderdeel van deze schone tent willen we nu wijzen, namelijk de deur des voorhofs.

Als we het tentenkamp van de Israëlieten naderen, zien we allemaal zwarte tenten waarin de Israëlieten wonen. Temidden van dit zwarte tentenleger stond de prachtige tabernakel. Zo aan de buitenkant was van die prachtige tent niets te zien. Want om de tabernakel was een voorhof geplaatst, die als omheining diende. Deze omheining van 50 meter lang en 25 meter breed, bestond uit allemaal lange, witte tentdoeken van wel 2½ meter hoogte. Wat een aangrijpende gedachte. Voor al die mensen, wonend in hun zwarte tenten, was de heerlijk-

heid en vooral de diepe betekenis van de tabernakel - namelijk hoe de zaligheid van Gods Kerk is uitgedacht, uitgewerkt en wordt toegepast door de drie-enige God - niet te zien. Ligt daarin niet deze les, dat een mens van nature wonend in de zwarte tent van zijn verloren adamsbestaan, niet verstaat en begrijpt de dingen die des Geestes Gods zijn? Van nature zijn we blind. Niet alleen voor de diepte van onze val en de ontzaglijkheid van onze schuld, maar ook voor de heerlijkheid en dierbaarheid van de zaligheid die er bij God te vinden is voor verloren zondaren. Is u dat reeds tot schuld en smart geworden? Want door onze diepe val hebben we immers zelf gekozen voor dat verduisterd verstand, waardoor we deze dingen niet meer kunnen verstaan.

Daar staat de tabernakel met zijn prachtige, smetteloos witte omheining temidden van al die zwarte tenten van de Israëlieten. Wat een ontzaglijke tegenstelling. Alles van Israël was zwart; dat sprak van schuld, zonde, vloek en oordeel. Alles van de Heere was smetteloos wit; dat wijst op de hemelse heerlijkheid, Gods majesteit en Zijn vlekkeloze heiligheid. Geliefde lezer, het zijn de twee dingen die een mens gaat leren als de Heere naar Zijn welbehagen een mens van nieuws geboren doet worden. Dan leren we door de bediening van de Heilige Geest in de spiegel van die afgekondigde wet de vuilheid, de zwartheid en de walge-lijkheid van ons bedorven hart kennen

en dat in het licht van de heerlijkheid, de majesteit en de heiligheid Gods. Juist dat is het grote verschil met een algemene overtuiging. Daarin kan een mens wel iets zien van zijn zwarte tent, zijn verloren leven. Hij kan daaronder zelfs grote benauwdheden ervaren, maar hij ziet deze dingen niet in het licht van Gods majesteit en heiligheid. En juist dat is zo kenmerkend voor het zaligmakende werk Gods. Dan ontvangt een ziel door de Heilige Geest zowel ware Godskennis als ware zelfkennis, die hem aanvankelijk als een bevende, schuldige zondaar doen bukken en buigen voor de Heere, vanwege de ingestorte liefde Gods, die hij niet benoemen en begrijpen kan. Lezer, bent u zo komende uit uw zwarte tent wel eens genaderd tot die hoge, witte omheining van het voorhof, die u predikte de nameloos diepe afstand tussen een heilig en rechtvaardig God en een zwarte, schuldige, verloren zondaar? Zodat u door de Heilige Geest met diepe smart leerde treuren over de door u geslagen breuk tussen God en uw ziel. Ja, dat u bij dat witte tentdoek riep uit het diepst van uw ziel: Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan? Dat u leerde instemmen dat wij naar Gods

Inhoud	
Meditatie: De deur des voorhofs .	1
De vriend van Luther (3) . . .	2
Momenten uit de gereformeerde eredienst (8) .	4
Het ambt aller gelovigen (1) .	5
Kerknieuws . . . . .	6
Berichten . . . . .	7
Preekbeurten . . . . .	8

**DE SAAMBINDER**  
**Kerkelijk weekblad**  
**der Gereformeerde Gemeenten.**

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. A. Moerkerken,  
Händelstraat 1,  
2901 JC Capelle aan den IJssel,  
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.  
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal  
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage  
Kloosplantsoen 131,  
2985 SC Ridderkerk  
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

\*\*\*\*\*

Administratie en betalingen van  
**abonnements**, adreswijzigingen,  
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnements,  
Postbus 608, 3440 AP Woerden,  
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.  
Postbankno. voor abbon. gelden: 64327.  
email: kbgg@cbgg.nl

\*\*\*\*\*

Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:  
J. Honkoop, Jan Willem Friso Hof 53,  
2517 LA 's-Gravenhage,  
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.  
Postbankno. 256686.  
email: saambinder-adv@klikSAFE.nl

\*\*\*\*\*

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag  
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk  
maandagmorgen 9 uur.

\*\*\*\*\*

Correspondentie-adres  
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker  
1233 Leffingwell Av, N.E.,  
Grand Rapids, Michigan,  
U.S.A. 49505.

\*\*\*\*\*

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar  
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland, per jaar:

Europa € 56,-

Canada \$ 98,-

Amerika \$ 85,-

\*\*\*\*\*

De redactie kan niet aansprakelijk  
worden gesteld voor de inhoud van de  
advertenties en de ter recensie  
aangeboden boeken.

rechtvaardig oordeel tijdelijke en eeuwige straffen verdiend hebben. Dat Gods recht volkomen betaling eist, die u nooit meer kunt aanbrenge, omdat u in de weg van ontdekking al uw gerechtigheden leerde kennen als onvolkomen en met zonde bevekt. Dan wordt het bij dat witte tentdoek onmogelijk, ja het wordt een verloren zaak om ooit nog zalig te kunnen worden. Om ooit nog hersteld te kunnen worden in Gods gunst en gemeenschap zoals dat *in* de tabernakel door Gods Geest door de Kerk ervaren mag worden. Gelukkige lezer, die dat leren mag door Gods Woord en Geest. Want voor zulk één krijgen in die weg de enkele woorden van onze tekst zo'n onuitsprekelijke waarde.

Die woorden spreken immers van het wonder, dat in de lange, hoge, witte 'gordijnenmuur' die sprak van Gods vlekkeloze heiligheid, door de Heere Zelf ook bevolen was om één deur te maken. We lezen immers in de tekst dat aan de andere zijde, namelijk aan de oostzijde, de deur des voorhofs is. Hierdoor was er toch een mogelijkheid om de tabernakel binnen te gaan. Om zo te kunnen naderen tot het brandaltaar, het koperen wasvat en al die andere voorwerpen in de tabernakel, die spraken van het wonder, dat God in een weg van recht om Jezus' wil door de toepassende bediening van de Heilige Geest nog gemeenschap kon hebben met een verloren, verkoren adamskind. De deur des voorhofs wijst op het grote wonder, dat de Heere verheerlijken gaat in het hart van een missende, schuldige, buigende zondaar, voor wie bij het witte tentdoek van de voorhof zalig worden onmogelijk wordt. Als dan gehoord mag worden dat er bij God vandaan gezorgd is voor een deur in die witte omheining, dat het bij Hem vandaan nog mogelijk is dat zulk een buigende, verloren zondaar zalig kan worden, dan springt de ziel op van blijdschap. Als ze voor het eerst in hun leven horen mogen van die Deur, van de enige Naam Jezus, Die verlossen

kan van de zonde en herstellen kan in Gods gemeenschap, dan wordt hun weeklacht en geschrei in die ogenblikken veranderd in een blijde rei. Dan kan het zelfs voor de grootste der zondaren, zoals zij zich waarnemen. Dan komt er een stille hoop in het hart bij dat hoge, vlekkeloos witte tentdoek. Hoop op Gods genade in Christus alleen.

Zeker anders is het, wanneer een ziel die deur persoonlijk zien mag en door het geschenken, geofende geloof door die deur mag binnengaan. Maar het ogenblik waarop de bloedvloeiende vrouw na twaalf jaren van zorg, ziekte en teleurstelling bij alle aardse dokters, mocht horen van Jezus is ze nooit meer vergeten. Dat heeft door het geloof hoop gegeven aan deze vrouw, die de dood voor ogen had. Dat heeft haar ook gaande gemaakt en geen rust gegeven vóór ze aan de voeten van die Zaligmaker, in het aanraken van de zoom van Zijn kleed, Zijn genezende kracht mocht ontvangen en ervaren.

Kom geliefde lezer, woont u nog altijd als een dodelijk geruste in de zwarte tent van uw verloren adamsbestaan? Haast u dan om uws levens wil. Vreesachtige, bekommerde zielen, dwaalt u maar rond die metershoge witte omheining van Gods vlekkeloze heiligheid, nog altijd bezig om uw leven op te knappen en te verbeteren? De Heere lere u door Zijn Geest alles te verliezen opdat er voor het eerst in uw leven, in de weg van het wonder' voor die deur des voorhofs, voor die gezegende Zaligmaker plaats mag komen en u van Hem, van die ene Naam, waardoor alleen maar zaligheid mogelijk is, zou mogen horen tot Gods eer en blijdschap van uw ziel. En kinderen des Heeren, u die in het toevallen van Gods recht deze poort leerde kennen en er door het geschenken geloof doorheen mocht gaan, de Heere lere u bij het brandofferaltaar dat Sion alleen door recht verlost kan worden, Gode tot eer en uw ziel tot zaligheid.

Krabbendijke, ds. A. Verschuure

## De vriend van Luther

(slot)

**Augsburg: bange weeën...**

Een heel ingrijpend gebeuren in het

leven van Melanchthon is de Rijksdag van Augsburg in 1530 geweest. Keizer Karel V had aan de Duitse Stenden

beloofd dat iedere groep zijn godsdienstige opinie over de belangrijkste strijd-vragen van het geloof bij hem zou mogen voordragen. Nu konden de protestanten niet achterblijven. Er was geen sprake van dat Luther zélf zou kunnen komen. Hij was immers in de ban! De keurvorst van Saksen heeft het nog wel geprobeerd, maar uiteindelijk is Luther toch niet in Augsburg verschenen. Het zou ook te gevaarlijk zijn geweest. Zes maanden lang heeft Luther op de Coburg doorgebracht. Het was nu, negen jaar nadat Luther op de Rijksdag van Worms zijn beroemde 'hier sta ik, ik kan niet anders' had uitgesproken, de beurt van Melanchthon om voor de keizer te verschijnen.

Het is zowel voor Luther als voor Melanchthon een moeilijk half jaar geweest. Ze hebben elkaar in die tijd niet gezien; wel werd er druk gecorrespondeerd. Voor Luther was het moeilijk, omdat hij door duizend doden en duizend zorgen gekweld werd. Hij hield zijn hart vast: zou Philippus standvastig genoeg zijn daar in Augsburg, voor al die roomse leeuwen en beren? Luther wist hoezeer 'de kleine Griek' – zoals hij zijn vriend noemde – geneigd was tot het sluiten van compromissen, hoe hij nog steeds hoopte op de goede bedoelingen van de keizer en meende dat er met hem een akkoord te sluiten zou zijn. Maar ook voor Melanchthon is het een verschrikkelijk moeilijk half jaar geweest. Dag en nacht is hij bezig geweest met het opstellen van zijn Geloofsbelijdenis, die bekend zou worden als de *Confessio Augustana* (de Augsburgse Confessie). Soms stond hij zo onder druk dat hij spontaan in tranen uitbarstte. De sfeer in de stad was beklemmend en bedreigend. Uiteindelijk is de belijdenis van Melanchthon een gezaghebbend luthers belijdenis-geschrift geworden. Luther was er blij mee, hoewel hij het hier en daar wat te slap vond. Wat hem betreft had zijn vriend wel wat meer roomse dwalingen mogen noemen en afkeuren. Ronduit bedenkelijk was artikel 10, waarin Melanchthon over het Heilig Avondmaal formuleringen gebruikte, waar de roomsen het eigenlijk zonder bezwaar mee eens konden zijn. Jammer genoeg zat de keizer tijdens de twee en een half uur durende voorlezing van de Confessie te geeuwen en viel hij zelfs eenmaal in slaap. Door Johannes Eck werd een felle en venijnige aanval op de Augsburgse Confessie opgesteld. Vrijwel met zijn laatste krachten heeft Philippus toen nog een *Apologie* (verde-

diging) van zijn belijdenis geschreven, maar die werd niet eens meer door de keizer in ontvangst genomen.

### Verdrietige twisten

We moeten afronden. Wie slechts drie artikelen over een veelzijdig man als Philippus Melanchthon schrijft, kan alleen maar wat hoofdpunten van zijn leven en werk noemen. Dat hebben we geprobeerd. Toen Luther in 1546 was overleden, stond Philippus voor de taak het leiderschap van de reformatie in Duitsland over te nemen. Eigenlijk was hij daar niet zo de geschikte persoon voor. Meer een man van de studeerkamer dan van de bittere strijd, was hij steeds weer geneigd toe te geven en de vrede te zoeken, ook wanneer dat al lang niet meer mogelijk was. Dat gaf spanningen.

In de ogen van sommige luthers, voor wie zelfs Luther niet luthers genoeg was geweest, was hij maar een slappe figuur. Reeds bij Luthers leven hadden zij erg over Melanchthon gestookt, vooral in zijn afwezigheid, als hij Wittenberg tijdelijk had verlaten. Eén van zijn vroegere studenten had hem zelfs wegens vermeende ketterijen bij de keurvorst aangeklaagd. De verontwaardigde Melanchthon reageerde door een boekje te schrijven onder de titel *Over de ondankbaarheid van de koekoek*. Het mocht niet baten. Melanchthon verloor steeds meer van zijn gezag bij de felle lutheranen. Dat zal ook wel mede veroorzaakt zijn door het feit dat hij meer en meer onder de indruk kwam van de gedachten van Johannes Calvijn en onmiskenbaar in diens richting opschoof. Iets daarvan kwam aan het licht toen hij in 1540 het reeds genoemde artikel in de Augsburgse Confessie over het Heilig Avondmaal veranderde in calvinistische zin. De scherpslijpers onder de luthers vergaven hem zulke en andere dingen niet. Ze gingen Melanchthon steeds feller van dwalingen beschuldigen. Maar het was toch wel heel bar dat zijn tegenstanders op een zeker moment van hem eisten dat hij de Augsburgse Confessie zou ondertekenen, een belijdenisgeschrift dat hij nota bene zelf geschreven had...

### Levensavond en dood

Er ontstonden felle en bittere meningsverschillen, die bekend staan als de Filippistische of Melanchthoniaanse twisten. Ze hebben Philippus' levensavond vergald. De luthers die het bij Melanchthon hielden, werden gescholten voor 'krypto-calvinisten', verbor-

gen calvinisten dus. Philippus heeft onder deze dingen geleden. Het deed hem eens midden onder een college uitroepen: 'Leefde Luther nog maar!' Maar Luther leefde niet meer. Een grote slag trof hem toen hem tijdens een verblijf in Heidelberg het bericht bereikte dat zijn geliefde vrouw, Katharina Krapp, was overleden. Hij maakte een Latijns grafschrift voor haar, met wie hij 37 jaren een heel goed huwelijk had gehad. De laatste regel van dit grafschrift verraadt iets van zijn diepe smart: '... en ik was er niet bij toen ze stierf!'

Ruim een half jaar voor zijn dood publiceerde Philippus nog een opmerkelijk geschrift. Het heette *Antwoord aan de Beierse inquisitie*. Aanleiding was het feit dat de jezuïeten in Beieren een vragenlijst met 31 vragen hadden opgesteld, waarop allen van wie vermoed werd dat zij de reformatie waren toegegaan, antwoord moesten geven. In zijn scherp geschreven boekje blijkt dat Melanchthon, hoe vaak hij in zijn leven ook gewankeld mag hebben en hoe fel hij ook van het tegendeel beschuldigd was, nog altijd met hart en ziel de beginselen van de reformatie was toegegaan.

Het jaar 1560 brak aan, dat zijn sterfjaar zou worden. Melanchthon was nu 63 jaar. Philippus' krachten namen snel af. Tijdens een college over de brief aan de Romeinen moest hij na een kwartier ophouden. De 19<sup>e</sup> april werd zijn sterfdag. Hij liet de kapper komen om zijn haar te knippen. Nog eenmaal bad hij zijn dagelijks gebed voor de Kerk. Hij dronk nog wat. Terwijl honderden studenten stil voor de deur van zijn huis in Wittenberg stonden en enkele vrienden hem bij zijn bed voorlazen uit Gods Woord, sliep hij, onhoorbare gebeden prevelend, in. Aan een van zijn vrienden had hij kort daarvoor geschreven dat hij naar het licht van de hemelse academie verlangde zoals een wandelaar in de nacht wacht op het morgenrood. Een voor hem heel typerende beeldspraak!

Na Luthers dood had men bij zijn bed een briefje gevonden met de beroemd geworden woorden, gedeeltelijk Duits, gedeeltelijk Latijn: 'Wir sind Bettler. Hoc est verum': 'Wij zijn bedelaars. Dat is waar'. Veel minder bekend is dat na de dood van Melanchthon tussen zijn papieren een vergelijkbare notitie werd gevonden. Hij had daarop een aantal redenen geschreven waarom een mens niet bang hoeft te zijn voor de dood. We noemen er een paar. Dan zal een mens vrij worden van al zijn zonden.

Dan zal hij God zien. Dan zal hij die wonderbare geheimenissen verstaan die hij in dit leven nooit heeft kunnen begrijpen, zoals: waarom wij geschapen zijn zoals wij zijn, en hoe het mogelijk is dat God en mens één zijn in Christus.

We mogen hartelijk geloven dat Philippus Melanchthon nu deze geheimenissen volkomen mag verstaan.

Capelle aan den IJssel,  
ds. A. Moerkerken

## Momenten uit de gereformeerde eredienst

(slot)

### De bediening van de Heilige Doop

Wie een roomse kerk binnenloopt, vindt direct aan de linkerzijde van het kerkgebouw de doopkapel. Zo was het ook in de Magnalia Dei-kerk van de Gereformeerde Gemeente te Groningen, die oorspronkelijk werd gebouwd voor de rooms-katholieke eredienst en de naam droeg Maria Moeder Gods-kerk. De doopkapel of het baptisterium met het fraaie glas-in-lood-raam, dat het dorstende hert uit Psalm 42:2 weergeeft, is nu consistorie geworden. Waarom heeft een roomse kerk een dergelijke doopkapel? De doop is voor Rome het sacrament van de wedergeboorte. Met de doop wordt de genade ingedruppeld, die de erfzonde te niet moet doen. Als een kleine ongedoopt sterft, zou het kind voor eeuwig verloren zijn. Het sacrament dient daarom zo spoedig mogelijk, zo nodig op een doordeweekse dag, te worden bediend.

Het is een feit dat ons voorgeslacht, dat bepaald niet op roomse wijze over de doop dacht, toch zeer gesteld was op een zo spoedig mogelijke bediening van het sacrament indien de gezondheid van de kleine dat toeliet. De geneigdheid van ouders om de doop uit te stellen totdat de moeder zelf het kind ten doop kon houden, achtte de synode van Dordrecht in 1574 geen wettig argument voor het uitsstellen van de doop. Artikel 56 van de Dordtse Kerkorde, die ook voor de Gereformeerde Gemeenten geldt, bepaalde dat de doop zo vlug mogelijk moest worden bediend: 'Het verbond Gods zal aan de kinderen der christenen met de doop, zo haast als men de bediening deszelve hebben kan, verzegeld worden, en dat in openbare verzameling, wanneer Gods Woord gepredikt wordt'. Oudvaders als Voetius en à Marck gaven de voorkeur aan het dopen op de eerste zondag na de geboorte. Amesius wilde zelfs dat men de acht dagen niet zou overschrijden en verwees daarmee dui-

delijk naar het tijdstip van de besnijdenis onder het Oude Testament. Dit betekende dat de vader het kind ten doop hield in een kerkdienst, terwijl de moeder nog in het kraambed lag. Kennelijk achtte men op grond van de eenheid in het huwelijk, dat haar antwoord begrepen was in dat van de doopvader. Uit het GBS-kanselsalmboek is deze gang van zaken nog duidelijk af te lezen. Daar staat in het doopsformulier bij het slot van de vragen alleen: "Waarvan gij vader zijt". Elke dienstdoende predikant zal vandaag die vraag aanvullen met de woorden 'en moeder'. De neiging om het kind zo spoedig mogelijk te laten dopen, kan worden teruggebracht tot de hoogachting voor Gods verbond en de begeerte om zo spoedig mogelijk aan de opdracht des Heeren te gehoorzamen.

Gelet op het feit dat in onze moderne samenleving de moeders als regel een groter aandeel hebben in de opvoeding dan de vaders, pleit er echter veel voor om te blijven bij de praktijk zoals die zich in een deel van de gereformeerde gezindte heeft ontwikkeld: de moeder geeft ook haar ja-woord als in de tegenwoordigheid Gods. In vrijgemaakte gereformeerde kring bijvoorbeeld komt het ten doop houden van een kind door de vader, terwijl de moeder nog niet hersteld is van de bevalling, in een aantal gemeenten nog altijd voor. Ook al staan wij een dergelijke praktijk niet voor, dat neemt niet weg dat wij ons wel de woorden van de Dordtse Kerkorde moeten aantrekken en ons kind moeten laten dopen, zodra het dat hebben kan. In niet-vacante gemeenten zal er dan ook maandelijks gelegenheid zijn tot het ontvangen van het sacrament.

Het is opvallend dat artikel 34 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis spreekt over het met water begieten van de dopeling. Dat was kennelijk gebruik ten tijde van de Reformatie. De predikant gebruikte daarbij een kannetje waarmee hij het doopwater uit het doopvont

schepte. Zuiver liturgisch gezien werd met begieting de symboliek van het afwassen van het vuil wat sterker onderstreept dan bij de besprenging. De predikant moet in elk geval bij het dopen door middel van besprenging zorgen dat hij ruim water gebruikt, zodat de symbolische handeling van het afwassen voldoende tot zijn recht komt.

De vraag wordt ook wel gesteld hoe vaak de doophandeling plaats moet hebben: éénmaal of driemaal? Zuiver theologisch gezien heeft éénmaal besprengen zeker de voorkeur, omdat het bloed van Christus reinigt van alle zonden. In Nederland heeft men het één keer begieten of besprengen tijdens de Reformatie in de praktijk willen brengen, maar reeds de synode van Dordrecht sprak in 1574 uit dat men de manier om driemaal te besprengen zou verdragen in kerken waar men deze gewoonte reeds volgde. Op de synode van Dordrecht van 1618-1619 kwam het onderwerp niet meer ter sprake. Het toelaten van drie keer besprengen – telkens bij het noemen van een van de drie Goddelijke Personen – werd het algemene gebruik. We stemmen het Calvijn van harte toe: 'Verder, of die gedoopt wordt, geheel ondergedompeld wordt – en dat driemaal of eenmaal – of dat hij slechts met water besprengd wordt, is van geen belang, maar dit moet naar de verscheidenheid der landskerken aan de kerken vrij blijven'.

Interessant is de vraag waarom in onze kerken het doopvont wel steeds in het liturgisch centrum blijft staan en de avondmaalstafel niet? Ik heb nergens enig antwoord daarop kunnen vinden. Het meest aannemelijk lijkt mij om het blijven staan van het doopvont te verbinden met de verbondstrouw van God, die blijft in het duizendste geslacht en door niets en niemand kan worden onderbroken.

### Het Heilig Avondmaal

Het karakter van het Avondmaal is enigszins onderscheiden van dat van de Heilige Doop. Het is het sacrament van de geestelijke voeding. Een maaltijd wordt op vaste tijden aangericht. De tafel is niet altijd gedekt. Deze symboliek pleit ervoor om de avondmaalstafel niet voortdurend te laten staan, maar die alleen aan te richten als de geestelijke maaltijd ter versterking van het zwakke geloof van Gods kinderen ook werkelijk wordt gehouden. Het lijkt mij middelmatig of men de tafel des Heeren direct na de dienst verwijderd of laat staan tot na de avonddienst om voor de ogen van de gemeente te onderstrepen, dat het heilig

sacrament die morgen werd bediend. Bij mijn weten komt dit gebruik in de Gereformeerde Gemeenten weinig voor. In de Christelijke Gereformeerde Kerken daarentegen treffen we het laten staan van de avondmaalstafel in de middagdienst veel vaker aan.

De vaste avondmaalstafel is de laatste vijftig jaar vooral verdedigd door de zogenaamde 'Liturgische beweging' in en buiten de Nederlandse Hervormde Kerk, die nu is opgegaan in de P.K.N. Men wil een veelvuldiger viering van het Heilig Avondmaal, omdat een kerkdienst zonder avondmaalsbediening niet 'volledig' zou zijn. Daarmee verliest men uit het oog dat het Woord een tweevoudige functie heeft en het sacrament een enkelvoudige functie. Het Woord werkt en versterkt het geloof. Het sacrament versterkt alleen het reeds gewerkte geloof. Met het opnemen van een vaste avondmaalstafel wordt tekort gedaan aan de centrale plaats van het Woord in de gereformeerde eredienst. Het Woord en daarmee de kansel krijgt daarmee een ondergeschikte plaats.

Ik kan mij niet losmaken van de gedachte dat in de vaste avondmaalstafel een romaniserende trek schuil gaat. Neemt het altaar in de roomse kerken ook niet de centrale plaats in? Wordt de kansel niet verborgen in een onooglijke hoek? Omdat één van de kernwalingen van Rome zich vooral richtte op het Heilig Avondmaal, heeft ons voorgeslacht bewust afgezien van het plaatsen van een vaste avondmaalstafel in het liturgisch centrum. Wie zal ze dat kwalijk nemen? Laten wij maar bij deze reformatorische praktijk blijven.

Ten aanzien van het Heilig Avondmaal geldt het woord van de Heere Jezus Christus: 'Doe dat tot Mijn gedachtenis, totdat Ik kom' (Luk 22:19, 1 Kor. 11:24-26). Dat brengt de vraag met zich mee naar de regelmaat in de Avondmaalsbediening. Zwingli, de hervormer van Zwitserland, besloot reeds omstreeks 1525 tot een frequentie van vier maal per jaar, al betekende dat niet dat men koos voor een tussenpoos van drie maanden. Het Avondmaal werd in Zürich bediend met Kerst, Pasen, Pinksteren en op een zondag in september.

Calvijn heeft zich eerst ingezet voor een wekelijkse en later voor een maandelijks viering. Daarbij stonden hem twee motieven voor ogen: de versterking van het geloof van Gods kinderen en het toegerust worden tot een nauwgezette levenswandel. Omdat een wekelijkse viering door de macht der gewoonte de betekenis van het sacrament kan ver-

vlakken, kwam hij later tot het voorstel om het Avondmaal maandelijks te gebruiken. De overheid in Genève gaf daarvoor echter geen toestemming. Men richtte zich naar het voorbeeld van Zürich en besloot het aantal avondmaalsvieringen van drie keer op vier keer per jaar te zetten.

De kerk in Nederland heeft op diverse synoden zich uitgelaten over de regelmaat in de bediening van het Heilig Avondmaal. De uitspraken zijn sinds 1574 gelijk. In artikel 63 van de Dordtse Kerkorde lezen we: 'Het avondmaal des Heeren zal ten twee maanden eens, zoveel mogelijk gehouden worden'. Het 'zo veel mogelijk' levert in onze gemeenten een praktijk op waarbij drietot viermaal per jaar bediening van het Avondmaal plaats vindt in niet vacante gemeenten en twee maal per jaar in vacante gemeenten. Het voorschrift van de D.K.O. om het Avondmaal te houden op Paasdag, Pinksterdag en Kerstdag is geheel in onbruik geraakt. Liturgisch gezien is de bepaling zeer aanvechtbaar. In het Avondmaal gedenkt men de dood des Heeren, maar het Kerstfeest spreekt van Zijn geboorte, de Paasdag en de Pinksterdag spreken niet over Zijn vernedering, maar over Zijn verhoging. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de gemeenten op de feestdagen liever over de heilsfeiten horen preken. Overigens werd in de eerste helft van de vorige eeuw in enkele gemeenten onder ons nog geregeld op een dergelijke feestdag het Avondmaal bediend.

### Slotopmerking

We sluiten onze verkenning van de liturgische momenten uit de gereformeerde eredienst af. Het was niet de bedoeling om een volledige bespreking te geven

van de gehele liturgie. Dan zouden ook de niet genoemde formulieren aandacht moeten krijgen, evenals niet besproken gebruiken als de handoplegging bij de bevestiging van een predikant. We beoogden slechts het bieden van een beknopte handreiking, die ertoe kan bijdragen dat we ons de betekenis van de eredienst op de dag des Heeren meer bewust zijn. Voor eventuele vragen verwijzen we graag naar de uitvoerige beschrijving van de gereformeerde liturgie, die ds. C. de Jongste gegeven heeft in de twee delen van het recente boek: *Wanneer ik voor U kniel. Rondom de eredienst*.

Wat een bemoeienissen maakt de Heere met ons door de bediening van Woord en sacramenten! De Heere laat aan allen die onder het Woord verkeren de genade en de zaligheid aanbieden. De Bijbel is een door God geschreven brief, die Hij adresseert aan de zondaar. Daarin roept Hij u toe: 'Zoekt de Heere, terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan terwijl Hij nabij is' (Jes. 55:6). Misschien zegt u: 'Ik kan niet geloven, dat Hij mij bedoelt. Ik heb het zo verzonnen'. Denk toch niet te klein van de liefde, de barmhartigheid en de genade van God. Dat is ongelooft en daarom zondig! Hij vraagt niet anders van u dan als een arme, ellendige zondaar tot Hem te komen om bij Hem genade te zoeken. Hoe zal ik ooit tot Hem komen? Hij gééft wat Hij eist. Hij Zelf maakt door Woord en Geest geestelijk dode zondaren levend. Hij Zelf begiftigt hen met de gave van het geloof. 'Alzo lief heeft God de wereld gehad, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe' (Joh. 3:16).

Boskoop,

ds. M. Golverdingen

## Het ambt aller gelovigen

(1)

### De oorsprong van het ambt

Wanneer we in enkele artikelen met elkaar willen nadenken over het ambt aller gelovigen, dan hebben we het met elkaar over het ambt dat ons allen is opgedragen. We hebben hier dus allemaal mee te maken. Het gaat er hier niet over wat de Heere ons *verbiedt* maar wat Hij ons *gebiedt*. Vaak zijn wij bezig met hetgeen de Heere ons ver-

biedt en dan in die zin dat we bezig zijn met wat nog net wél kan en wat net niet kan. Maar het is opmerkelijk, wanneer we lezen in Gods Woord van mensen die door de Heere in het hart gegrepen worden, dat zij dan niet vragen: 'Heere wat wilt Gij dat ik niet zal doen', maar: 'Heere wat wilt Gij dat ik doen zal.' Wanneer we nu nadenken over het ambt aller gelovigen, dan is het goed dat we eerst bezien waar dat ambt *vandaan*

komt, waar het in is gegrond. We moeten dan terug naar de schepping. De Drie-enige God heeft de mens geschapen naar Zijn beeld en gelijkenis, in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid, opdat hij als *profeet* God zijn Schepper recht kennen, als *priester* Hem van harte liefhebben en als *koning* met Hem in de eeuwige zaligheid leven zou om Hem te loven en te prijzen. De oorsprong van deze roeping ligt dus in de schepping Gods. Maar we zien hierin dus ook tegelijk dat het een drievoudig ambt is; namelijk tot profeet, priester en koning. Helaas heeft de mens zichzelf van de gaven beroofd waarmee hij dit drievoudige ambt kon uitoefenen. Toch is de eis om dit ambt te vervullen gebleven. Maar hoe zal dit dan nog ooit gestalte krijgen? Dat is alleen mogelijk omdat door Christus dit ambt is vervuld maar ook hersteld. In de Vrederaad is de Zoon door de Vader en door de Heilige Geest aangewezen om in de tijd op te treden als Middelaar van het verbond der genade, als de Knecht des Heeren. Hij heeft het drievoudige ambt volkomen vervuld, maar Hij heeft ook dit drievoudige ambt in de Kerk op aarde hersteld. Hij maakt ook dat er mensen zijn die dit drievoudige ambt in afhankelijkheid van Hem mogen gaan vervullen. Nogmaals: vanuit de schepping rust de eis van de vervulling op ons allen. Maar het is alleen door wederbarende genade en door de Geest van Christus mogelijk hieraan weer in beginsel te gaan voldoen.

### Waar lezen we van het ambt aller gelovigen?

Op deze vraag moet het antwoord luiden: uiteraard in de eerste plaats in *Gods Woord*. Het profetisch ambt wordt beschreven in Mattheüs 10:32: 'Een iegelijk dan, die Mij belijden zal voor de mensen, dien zal Ik ook belijden voor Mijn Vader, Die in de hemelen is.' Het priesterlijk ambt in 1 Petrus 2:9: 'Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk; opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen, Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht.' Het koninklijk ambt in Mattheüs 25:34: 'Alsdan zal de Koning zeggen tot degenen, die tot Zijn rechter hand zijn: Komt, gij gezegenden Mijns Vaders! Beërf dat Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld.' Maar we lezen van het ambt aller gelovigen ook in de *Heidelberger Catechismus*. In Zondag 12 wordt gevraagd:

'Maar waarom wordt gij een Christen genaamd?' Antwoord: 'Omdat ik door het geloof een lidmaat van Christus en alzo Zijner zalving deelachtig ben, opdat ik Zijn Naam belijde, en mijzelf tot een levend dankoffer Hem offere, en met een vrije en goede consciëntie in dit leven tegen de zonde en den duivel strijde, en hierna maals in eeuwigheid met Hem over alle schepselen regere.' In Zondag 21 wordt gevraagd: 'Wat verstaat gij door de gemeenschap der heiligen?' Antwoord: 'Eerstelijk dat de gelovigen, allen en een iegelijk, als lidmaten aan den Heere Christus en al Zijn schatten en gaven gemeenschap hebben. Ten andere dat elk zich moet schuldig weten zijn gaven ten nutte en ter zaligheid der andere lidmaten gewilliglijk en met vreugde aan te wenden.'

Verder spreekt ook artikel 28 van de *Nederlandse Geloofsbelijdenis* van dit drievoudige ambt, waar wij lezen: 'Wij geloven, aangezien deze heilige vergadering is een verzameling dergenen die zalig worden, en dat buiten haar geen zaligheid is, dat niemand, van wat staat of kwaliteit hij zij, zich behoort op zichzelf te houden, om op zijn eigen

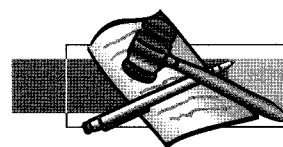
persoon te staan; maar dat zij allen schuldig zijn, zichzelf daarbij te voegen en daarmede te verenigen; onderhoudende de enigheid der Kerk, zich onderwerpende aan haar onderwijzing en tucht, den hals buigende onder het juk van Jezus Christus, en dienende de opbouw der broeders, naar de gaven die hun God verleend heeft, als onderlinge lidmaten eenszelfden lichaams. En opdat dit te beter zou kunnen onderhouden worden, zo is het ambt aller gelovigen, volgens het Woord Gods, zich af te scheiden van degenen die niet van de Kerk zijn, en zich te voegen tot deze vergadering, het zij op wat plaats dat God ze gesteld heeft; ook al ware het zo, dat de magistraten en plakaten der prinsen daartegen waren, en dat de dood of enige lichamelijke straf daaraan hing. Daarom, al degenen die zich van haar afscheiden of niet daarbij voegen, die doen tegen de ordinantie Gods.'

In bovengenoemde plaatsen wordt rechtstreeks of zijdelings over het ambt aller gelovigen gesproken.

(wordt vervolgd)

Veen,

ds. P. Melis



## Kerknieuws

### BEROEPINGSWERK

#### Aangenomen:

Naar Kapelle-Biezeling: ds. G.J. Baan te Putten, die bedankte voor Enkhuizen en Terneuzen.

#### Beroepen:

Te Bodegraven: ds. W. Visscher te Amersfoort; Te Katwijk aan Zee: ds. G. Mouw te Uddel; Te Meeuwen i.c.m. Sprang-Capelle en te Zwijndrecht: ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord; Te Scherpenzeel en te Zwolle: ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom; Te Vlaardingen: ds. A. Vermeij te Elspeet.

#### Bedankt:

Voor Aalburg: ds. A.J. Gunst te Nieuwerkerk; Voor Ridderkerk-Slikkerveer: ds. J. Driessen te 's-Gravenhage.

### UITZENDING FAM. P.C. VAN OLST NAAR ECUADOR

De kerkenraad van de Geref. Gemeente te Moerkapelle en het Deputaatschap voor de

zending der Geref. Gemeenten nodigen u hierbij uit tot het bijwonen van de kerkdienst, waarin de fam. P.C. van Olst zal worden uitgezonden naar Ecuador. Dhr. Van Olst hoopt in Portoviejo (Ecuador) te gaan werken als kerkenwerker/evangelist.

De uitzenddienst zal plaatsvinden op D.V. dinsdag **29 november** in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Moerkapelle, Kerkstraat 8a, aanvang 19.30 uur. Ds. H. Paul hoopt in deze dienst voor te gaan en de uitzending zal worden verricht door ds. J. Driessen, secretaris van het Deputaatschap voor de zending. Na de dienst is er gelegenheid om afscheid te nemen van de fam. Van Olst. Op 13 december a.s. hopen zij naar Ecuador te vertrekken.

### MEDEDELING DEPUTAATSCHAP BUITENLANDSE KERKEN

Ds. C. Sonneveld heeft het voornemen om samen met zijn echtgenote D.V. eind november voor een kort bezoek naar Nederland te komen i.v.m. de geboorte van hun kleinkind. Onze broeder hoopt in Veenendaal het sacrament van de Heilige Doop te bedienen en nog enkele andere preekbeurten te vervullen.



We wensen hen een goede reis en een gezegende tijd met kinderen, kleinkind en gemeente(n).

Ds. W. Harinck, secretaris

## MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK

- Pag. 197, gemeente Kruiningen  
Het scribaat berust tijdelijk bij: H. Jansen, Hansweersestraatweg 37, 4416 ND Kruiningen, tel. 0113-38 15 80.

lecte t.b.v. de Stichting De Vluchtheuvel.  
Aanvang: 19.30 uur.

## Krimpen aan den IJssel

De Stichting Musica Sacra organiseert op D.V. **19 november** een samenzangavond in de Sebakerk van de Geref. Gemeente in Krimpen aan den IJssel, Kon. Wilhelminaplein 1. Uitsluitend psalmen van Datheen zullen worden gezongen. Meditatie/appelwoord door ds. P. Mulder. Aanvang: 19.30 uur.

## JAARVERGADERING GOLV

D.V. zaterdag **19 november** zal de jaarvergadering van de Geref. Onderwijzers- en Lerarenvereniging (GOLV) worden gehouden in het gebouw van het Driestarcollege, Ronsseplein 1 te Gouda. Het thema is: "De school kent zijn grenzen. De maatschappij ook?" Dit thema zal worden ingeleid door dr. A.B. Dijkstra van de inspectie van het onderwijs en door drs. J. van Belzen, burgemeester van Barendrecht (SGP). Naast de gebruikelijke huishoudelijke zaken zal de voorgenomen fusie met de sector Onderwijs van de RMU een belangrijke plaats innemen.

De bijeenkomst begint om 9.30 uur en wordt afgesloten met een lunch die tot ongeveer 13.30 uur duurt.

## NOOD IN PAKISTAN

Een aardshok zorgde op 8 oktober voor de totale vernieling van dorpen in de noordelijke provincies van Pakistan.

De situatie na deze aardbeving is erger dan de humanitaire ramp van de tsunami in Zuidoost Azië eind vorig jaar. Ook hier is het dodental tot ver boven de 50.000 geklommen. Doordat het gebied waar de aardbeving plaatsvond, de provincie Kasjmir, bergachtig is en de wegen die er waren door de aardbeving totaal verwoest zijn, is de ramp een logistieke nachtmerrie. Om de getroffen dorpen te bereiken wordt gebruik gemaakt van de smalle bergpaadjes die gedeeltelijk nog in tact gebleven zijn. Met een auto worden de hulpgoederen zover mogelijk gebracht om dan per muilezel verder te worden vervoerd. Hoewel de muilezels heel wat aan kunnen, kunnen zij soms ook niet verder. Dan moeten de hulpverleners zelf per voet verder gaan om de dorpen te bereiken.

Met de Presbyteriaanse Kerk van Pakistan heeft het Deputaatschap tot Hulpverlening in Bijzondere Noden al langer contact doordat het enkele projecten van deze kerk al steunde. Nu kan dit kanaal gebruikt worden voor het helpen in deze afschuwelijke situatie. De moderator van deze kerk, dr. Arthur Jarnes, vertelde per telefoon dat er zo'n 25 van zijn studenten in de bergen aan het werk zijn om te helpen. Dorp voor dorp wordt bereikt, om dan eerste hulp te geven.

Hulpverleners vertellen dat alle dorpen in de regio met de grond gelijk gemaakt werden. Mensen lopen tussen dood en vernieling. Scholen zijn ingestort en veel kinderen zijn gestorven. Er bestaan geen woorden om te beschrijven wat er plaats vond.

Die eerste hulp is hard nodig, kleine wonden worden grote wonden als er geen mogelijk-

# Berichten

## ZENDINGSBIJeenKOMST IN RIJSSEN

Op D.V. zaterdag **19 november** zal in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Rijssen-West, Veeneslagen 107, de 37e zendingsbijeenkomst worden gehouden. Ds. C.A. van Dieren heeft de leiding, die de zendingmiddag hoopt te openen. Dhr. Floor zal een verhaal vertellen. Ook hoopt het jeugdkoor Jubilate zijn medewerking te verlenen. Aan een afgevaardigde van het zendingsbureau zullen de opbrengsten van de Rijssense zendingsactiviteiten door de vrouwenvereniging Dorcas West, de zendingscommissie en de scholen worden aangeboden. Aanvang: 14.30 uur.

## ISRAËLAVOND REGIO RIDDERKERK

Het Deputaatschap voor Israël belegt op D.V. zaterdag **26 november** een Israëlavond in de Bethelkerk van de Geref. Gemeente te Ridderkerk, Anjerstraat 2. Spreker: ds. D. de Wit. Thema: "De goede Boodschap voor Israël". De gemeentezang wordt ondersteund door de bovenstemgroep van de Geref. Gemeente te Hardinxveld-Giessendam. Aanvang: 19.00 uur.

## DISTRICTSAVONDEN Beekbergen

Op D.V. zaterdag **19 november** hoopt dhr. L.A. Kroon een lezing te verzorgen met als thema: "Vrijtijdsbesteding" tijdens de door het district Oost +16 georganiseerde districtsavond. Locatie: kerkgebouw Geref. Gemeente te Beekbergen, Ruitersmolenweg 29. Aanvang: 19.30 uur.

## Leerdam

D.V. zaterdag **19 november** organiseert het district Zuid-Oost +16 een districtsavond in de kerk van de Geref. Gemeente van Leerdam, Prins Mauritsstraat 22. Het thema is: Geen genade? (Mijn buurman is Moslim). Inleider is dhr. drs. J. van Mourik uit Kapelle. Aanvang: 19.30 uur.

## 100-JARIG JUBILEUM BASIS- SCHOOL DE AKKER TE LISSE

Op D.V. **vrijdag 25 november** a.s. hopen wij het 100-jarig bestaan van onze basisschool De Akker te herdenken in een dienst die gehouden zal worden in de Salemkerk van de Gereformeerde Gemeente, Tulpenstraat 35 te Lisse, aanvang 19.45 uur. Graag nodigen wij u uit tot het bijwonen van deze herdenkings-

dienst. In deze dienst zullen diverse sprekers het woord voeren. Ook zullen de kinderen het school-jubileumlied ten gehore brengen. Tevens zal het voor deze gelegenheid geschreven jubileumboek worden gepresenteerd. Dit door de heer P. Schalk geschreven boek bevat ruim 300 bladzijden en zo'n 200 foto's en andere illustraties. Dit prachtige lees- en kijkboek is na afloop van de dienst en tijdens de hieronder vermelde reünie verkrijgbaar voor slechts € 15,-. Het kan ook besteld worden via tel.: 0252-413099 of [info@deakkerlisse.nl](mailto:info@deakkerlisse.nl)

Op D.V. zaterdag **26 november** a.s. is er een reünie voor oud-bestuursleden, oud-leerkrachten, oud-leerlingen en allen die bij de school betrokken zijn. Wij nodigen u uit voor de reünie, die gehouden zal worden van 10.30-16.00 uur in en rond het schoolgebouw, Schoolstraat 11a te Lisse. Om u de gelegenheid te geven zoveel mogelijk bekenden te ontmoeten stellen wij de volgende indeling voor:

10.30-12.15 uur tot 1955  
12.15-14.00 uur 1955-1980  
14.00-15.45 uur 1980-2005

Allen hartelijk welkom! Er zullen voor deze reünie geen persoonlijke uitnodigingen verstuurd worden. Dus... zegt het voort!

Tijdens deze jubileumviering willen wij onze naasten ook laten meedelen in onze dankbaarheid. We willen een actie houden voor kinderen in Zhitomir in de Oekraïne. Dit gaat via het Deputaatschap voor Israël. Tijdens de herdenkingsdienst zal hiervoor worden gecollecteerd. Tegelijk met de reünie wordt een actiemarkt gehouden. Ook de opbrengst hiervan komt ten goede aan bovengenoemd doel.

Zie ook: [www.deakkerlisse.nl](http://www.deakkerlisse.nl)

Het schoolbestuur

## ZANGAVONDEN

### Dordrecht

De ring midden van de bond van zangverenigingen van de Geref. Gemeenten organiseert op D.V. 12 november een koor- en samenzangavond in de Julianakerk te Dordrecht, Mauritsweg 286.

Medewerking wordt verleend door: de jeugdkoren "De Kleine Lofstem" uit Zwijndrecht. "Benjamin" uit Ridderkerk-Slikkerveer en "Harpe Davids" uit H.I. Ambacht en de gemengde koren "Met hart en stem" uit Ridderkerk-Slikkerveer, "Canticum" uit Zwijndrecht en "Vox Humana" uit Dordrecht. Appelwoord en col-

heid is om die te verbinden. Grote wonden gaan ontsteken en leiden, als er geen mogelijkheid is tot de dood. Wonden die, als ze vanaf het begin goed behandeld zouden zijn, gewassen met water en verbonden, geen grote problemen zouden opleveren.

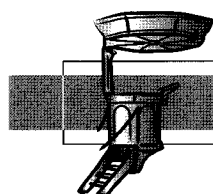
De neerstromende regen in de hoge bergen zorgt ervoor dat de mensen huiveren van de koude. En dan met de Himalaya-winter voor de deur. Nu al is de eerste sneeuw gevallen, een beangstigende gedachte voor de naar schatting 2 miljoen daklozen.

De mensen uit de dorpen worden samengebracht in kampen in b.v. een stad Balakot,

die eveneens totaal vernield werd en waar de omstandigheden nauwelijks beter zijn. Er zijn tenten nodig voor onderdak, dekens om enigszins warm te blijven, medische goederen om de gewonden te helpen. Er is...

Daarom doen we weer een beroep op uw vrijgevigheid en vragen om een gift voor de hulpverlening van de Presbyteriaanse Kerk in dat land. Maak uw gift over op Postbank nr. 307447 t.n.v. Dep. Hulpverl. In Bijzondere Noden te Woerden.

Namens genoemd deputaatschap,  
J. van Heteren, algemeen secretaris.



## Predikbeurten

### ZONDAG 13 NOVEMBER 2005

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. C. Harinck; Alblasserdam 9.30 uur en 16.30 uur leesdienst; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Meeuse; Arnhem 10.00 uur ds. Kattenberg en 18.00 uur ds. Tuinier; Barendrecht (in CGK; Voordijk 252) 13.30 en 19.00 uur leesdienst; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 19.00 uur ds. Meeuse; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 uur ds. Paul; Bodegraven 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. W. Harinck; Boskoop 9.30 uur leesdienst en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 19.00 uur ds. Clements; Den Helder 10.00 en 16.00 uur stud. De Waard; Deventer 15.00 uur ds. De Wit; Dinteloord 14.30 uur ds. Brugge; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Doetinchem 9.30 uur ds. J. Karels en 18.30 uur ds. Kattenberg; Dordrecht 10.00 uur (H.D.) ds. Golverdingen en 19.00 uur ds. H. Hofman jr.; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 18.30 uur ds. Tanis; Enschede 15.00 uur ds. Van Dieren; Enter 15.00 uur ds. Schreuder; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Hakvoort; Goes 14.00 uur stud. Joosse; Gorinchem 10.00 en 15.30 uur ds. Hofman; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder (kerkgebouw Spoorstraat) 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 19.15 uur ds. Golverdingen; Groningen 15.30 uur ds. Hoogerland; Haamstede 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hellevoetsluis 10.00 en 18.00 uur stud. Van Belzen; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Baaijens; Hoogvliet 17.00 uur ds. Terlouw; Houten 11.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. P. Mulder;

Leerdam 10.00 en 18.00 uur stud. Heijkamp; Leiderdorp 16.00 uur ds. W. Harinck; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 19.00 uur ds. Schot; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Van Manen; Moerkapelle 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden (doventolk); Naaldwijk 19.00 uur ds. Zippro; Nieuwdorp 18.30 uur ds. Moens (H.D.); Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nisse 14.30 uur ds. Schipper; Nunspeet 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. Schot; Oostkapelle 15.00 uur ds. Van Gelder; Oostvoorne 15.30 uur stud. Van Belzen; Opheusden 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G. Pater; Opperdoos 10.00 uur (H.A.) ds. Bac en 19.00 uur stud. De Waard; Poederoyen 14.30 uur ds. M. Karens; Puttershoek 10.00 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk-Slikkerveer 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. Schreuder en 14.00 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 17.00 uur ds. Paul; Rotterdam-Centrum 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. Zippro; Sint Philipsland 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dijk; Soest 9.30 uur ds. Kleppe en 19.15 uur ds. Van der Net; Sprang Capelle 14.30 uur ds. Melis; Stolwijk 19.00 uur ds. Silfhout; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 17.00 uur ds. Kleppe; Vlaardingen 19.00 uur ds. Driessen; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur leesdienst; Waarde 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Wierden 18.30 uur ds. J. Karels; Woerden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wolphaartsdijk 9.30 en 18.00 uur stud. Joosse en 14.00 uur ds. Verweij; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Verweij

en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Eekveld; Zwijndrecht 9.30 uur ds. Terlouw en 19.00 uur ds. P. Mulder; Zwolle 9.30 uur ds. Mol en 15.00 uur ds. L. Blok.

### DINSDAG 15 NOVEMBER 2005

Amersfoort 19.30 uur ds. Visscher (bijbellezing); Borsselle 19.30 uur ds. Silfhout; Hoogeveen 14.45 uur ds. Hoogerland (huw.bev.); Lisse 19.45 uur ds. Neele (bijbellezing); Moerkapelle 14.30 uur ds. Clements (huw.bev.); Nijkerk 19.30 uur ds. Hakvoort; Uddel 19.30 uur ds. Mouw (bijbellezing); Utrecht 20.00 uur ds. Mondria.

### WOENSDAG 16 NOVEMBER 2005

#### (DANKDAG)

Brakel 14.30 en 19.00 uur ds. W.J. Karels; Eindhoven 15.00 en 19.30 uur ds. M. Karens; Enschede 15.00 en 19.30 uur ds. Tuinier; Mijdrecht 14.30 en 19.30 uur ds. Mondria; Naaldwijk 15.00 en 19.45 uur ds. Driessen; Oosterend-Textel 15.00 en 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Poortvliet 10.00 uur ds. Moens en 14.30 en 18.30 uur ds. Van Boven; Rotterdam-Centrum 10.00, 15.00 en 19.45 uur ds. Verweij; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur ds. Schipper; Sint Annaland 9.00 en 18.30 uur ds. Schipper en 14.00 uur ds. De Jongste; Sint Philipsland 9.30 uur ds. Gunst en 18.30 uur stud. Heijkamp; Tholen 10.00 en 19.00 uur ds. De Jongste en 14.30 uur ds. Brugge.

### WOENSDAG 16 NOVEMBER 2005

Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Van Gelder; Dinteloord 19.30 uur ds. Clements; Dordrecht 19.45 uur ds. J. de Pater; Drachten 19.30 uur ds. Hoogerland (bijbellezing); Gouda 19.30 uur stud. Van Belzen; Hoogeveen 19.30 uur ds. Van Dieren; Leerdam 19.30 uur ds. Veenendaal; Lelystad 14.30 uur (bev. ds. R. Kattenberg) ds. Tanis en 19.00 uur (intrede) ds. Kattenberg; Nunspeet 19.30 uur ds. Schot (Bijbellezing); Opheusden 19.30 uur ds. G. Pater (bijbellezing); Poortugaal 19.30 uur stud. Joosse; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Hofman; Veen 19.30 uur ds. Melis (bijbellezing); Wageningen 19.30 uur ds. F. Mulder (bijbellezing); Zeist 19.30 uur ds. Van Eekveld (bijbellezing); Zoetermeer 19.30 uur ds. Meeuse; Zwijndrecht 19.30 uur ds. Vermeij.

### DONDERDAG 17 NOVEMBER 2005

Aalburg 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Genemuiden 19.30 uur ds. Hakvoort (bijbellezing); 's-Gravenzande 19.30 uur ds. De Wit; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. P. Mulder (bijbellezing); Kruiningen 19.30 uur ds. Van Aalst; Ridderkerk 19.30 uur stud. Van Belzen.

### VRIJDAG 18 NOVEMBER 2005

Krabbendijke 15.15 uur ds. Verschuure (huw.bev.); Poortugaal 14.00 uur ds. W.J. Karels (huw.bev.).

### ZATERDAG 19 NOVEMBER 2005

Scherpenzeel 15.00 uur ds. Visscher (dovendienst).

### EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

#### Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a,



Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur. Zondag 13 november: 10.00 en 16.30 evang. H.J. v.d. Boogaart.

**Amsterdam:**

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

Ook voor u staat de deur van onze evangelisatiepost open.

U bent hartelijk welkom op dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 uur en 16.00 uur.

**Emmen:**

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

**Leeuwarden:**

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

**Merksem:**

Evangelist A. van Setten; Prot. Kerk, Oude Barrelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

**Tilburg:**

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur.

U bent hartelijk welkom in de BIJBELwinkel van dinsdag t/m zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

## Advertenties



*Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg, gezins-, en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.*

**Gekwalificeerde kraamzorg**  
Meldt u tijdig aan (om teleurstelling te voorkomen).  
U kunt ons dagelijks telefonisch bereiken.  
**Bel 0187 - 48 91 73** b.g.g. 0342 - 49 21 55

**Gezins- en bejaardenzorg**  
Voor gepaste hulp in uw situatie kunt u de SHG via het telefonisch spreekuur bereiken onder telefoonnummer **0166 - 65 26 05**.  
Op werkdagen van 8.30 - 10.30 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 20.00 uur.  
De gratis brochure zenden wij u graag toe.

**Woning te huur.** Eengezinsw. van de Geref. Gemeente van Alblasserdam, naast de kerk, Plantageweg 170. Gedacht wordt aan de verhuur aan meerdere personen (studenten etc.) met ieder een eigen kamer en met gemeensch. gebr. van keuken, wc. en badk. of voor tijdel. verh. aan gezin. tel. 078-6931500.

Te huur **ruime vakantiewoning** in Zuid-Alberta, Canada, omgeving van Lethbridge. Prachtig gelegen, uitzicht op rivier, prairie en Rocky Mountains, dichtbij dorp en kerken. Voor inlichtingen 00-1403-553-4023. Hollands sprekend.

Te huur, voor één persoon een **ruime zit / slaapkamer** in het centrum van Barneveld, met gebruik van eigen badkamer en toilet. Per 1 Januari 2006. Voor informatie kun je bellen met: 06-22540030

## Nieuw project



### Stichting China

Stichting China is gestart met vertaling van de **Commentaren van Calvijn**

**Een noodzakelijk project!**

De Chinese huiskgemeenten nu ook in de voetsporen van Calvijn, laat de Muur geen belemmering zijn!

Steun de vervolgte kerk in China en maak een gift over op

**giro 320666**

Info/secretariaat  
Postbus 1150 • 3900 BD Veenendaal  
tel. 0318-519320 • e-mail info@stichtingchina.nl  
Giro 320666 t.n.v. Stichting China  
www.stichtingchina.nl

**Begrafenis Verzorging Tollenaar**  
Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen  
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

## Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN  
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels  
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)  
Theologische werken - Dagboeken  
Bijbel- en Catechismusverklaringen  
Leesboeken voor jong en oud  
Voordeelaanbiedingen  
Tweedehands en Antiquarisch  
Psalm- en Muziekboeken  
Bladmuziek (noten en klavarskribo)  
CD's en Musicassettes  
Boeken- en CD-bonnen  
Wens- en Gelegenheidskaarten



**Harkes Begrafenissen**  
Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Berkenbroek 7 - Reeuwijk  
info@harkesbegrafenissen.nl  
www.harkesbegrafenissen.nl

**(0172) 21 21 22**  
Wij verzorgen alleen begrafenis - Dag en nacht bereikbaar



**NatuursteenHuis**  
vakmensen vertalen uw wensen

Zandee & De Kuijper heet sinds kort NatuursteenHuis. Onveranderd is ons vakmanschap en onze persoonlijke service. Wij vertalen uw wensen in een gedenkteken van steen, glas of metaal of een unieke combinatie. Kijk ook eens op: [www.natuursteenhuis.nl](http://www.natuursteenhuis.nl)

Goes tel (0113) 216555  
Middelburg tel (0118) 612579  
ook voor leveringen buiten Zeeland

**Zandee & De Kuijper**



**RST**  
Zorgverleners

**KRAAMZORG**

**THUIZORG**

RST Zorgverleners.  
600 zorgverleners staan voor u klaar!  
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg, wijkzorg, gespecialiseerde verzorging, verpleging, (huishoudelijke) verzorging: 0342 - 42 23 24.  
Of wordt zelf RST Zorgverlener!  
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of info@rstzorg.nl.

**Identiteit Kwaliteit!**

Tel (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154  
3770 AD Barneveld • Fax: 0342) 42 25 50  
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Verschijnt D.V. november

Ds. J. Schipper

### Uit vroegere jaren

Voorvallen uit het leven van kinderen des  
**ASSORTIMENT**... die voorouders hadden  
 een eenvoudig leven. Ze behoorden niet tot  
 de voornaamsten in de samenleving. Toch  
 werden sommigen van hen met wijsheid  
 beedeeld zijn verstand met Goddelijk licht  
 bestraald. En ze konden door Gods genade  
 wel eens getuigen van de gemeenschap die  
 ze mochten proeven en smaken in Christus.  
 In dit boekje heeft de samensteller getracht  
 iets daarvan weer te geven.

Prijs: € 13,90

Dit geïllustreerde boekje is aandacht besteed aan het kerkelijk leven in Zee-  
 en Wierden in 's-Gravenpolder in het bijzonder.

Prijs: € 13,90  
 De opbrengst van dit boekje komt ten goede van de uitbreiding en vernieuwing van  
 de kerkgebouwen van de Gereformeerde Gemeente in 's-Gravenpolder.

Dit geïllustreerde boekje is aandacht besteed aan het kerkelijk leven in Zee-  
 en Wierden in 's-Gravenpolder in het bijzonder.

De opbrengst van dit boekje komt ten goede van de uitbreiding en vernieuwing van  
 de kerkgebouwen van de Gereformeerde Gemeente in 's-Gravenpolder.

Dit geïllustreerde boekje is aandacht besteed aan het kerkelijk leven in Zee-  
 en Wierden in 's-Gravenpolder in het bijzonder.

De opbrengst van dit boekje komt ten goede van de uitbreiding en vernieuwing van  
 de kerkgebouwen van de Gereformeerde Gemeente in 's-Gravenpolder.

Dit geïllustreerde boekje is aandacht besteed aan het kerkelijk leven in Zee-  
 en Wierden in 's-Gravenpolder in het bijzonder.

De opbrengst van dit boekje komt ten goede van de uitbreiding en vernieuwing van  
 de kerkgebouwen van de Gereformeerde Gemeente in 's-Gravenpolder.

Telefoon (0113) 31 69 42  
 E-mail: uitvroegerejaren@kliksafe.nl

## T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,  
 Rotterdam, Gouda, den Haag  
 en omstreken

Opbaarmogelijkheden in een  
 door u gewenst uitvaartcentrum  
 of thuis met koeling

Geen crematies

Dag en nacht bereikbaar



Mozartlaan 13

3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

### Knip uit! Vakantie 2006

Boek nu alvast! Bakkeveen/frl in de  
 Friese Wouden (12 km van  
 Drachten) en Ameland/Terschelling  
 chalets/stacars na 1/4  
 0512-516096

[www.vdsluisvakanties.nl](http://www.vdsluisvakanties.nl)  
 (net iets beter en goedkoper)

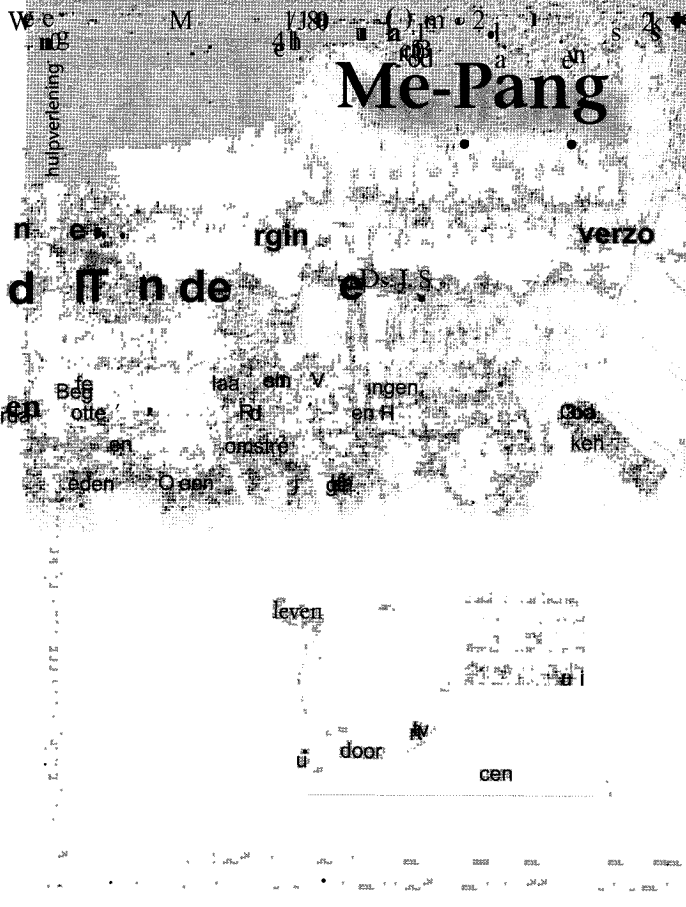
### Ds. J. van Keyveld

1. Handel 24, 25, 26, 28 en 28-31  
 (kleine woorden uit Handel.)
2. 1. Koningin 3, 11 en 13-11a  
 (NIEUW! De jonge en de oude profeet)

### Overige preken

- Ds G.J. van Aalst, Filipp 3: 7 en 8
- Ds A. Kort, Handel 2: 37
- Ds C.J. Meeuse, Joh. 17: 1
- Ds D.J. Budding, Matth. 6: 19-21

## Me-Pang



beg... is g... raf  
 chip... la... H... r  
 is... ra... rd  
 v... g... r  
 pbaarm... ra... v...  
 e... aandac... t voor  
 ess... Bel... den  
 .0 m... 1... d... n... o... l... v... ds... Bo...  
 .- ap... .dgn o... v... ds... W... v... d...  
 e... Be... 0... 5... aa5... 5  
 Voorvallen... w... st... m... ge...  
 Heeren... k... o... l... den... des... v... elen...  
 Koeling... oud... had... den... v... is... elen...  
 Ge... n... abes... niet... een...  
 tem...

**Collectebonnen  
machinaal tellen?**  
vraag demo en/of referentie  
0548-515415



**PSYCHOLOGENPRAKTIJK  
BROUWER**

hulpverlening aan kinderen,  
jongeren en volwassenen

vestigingen

**RIDDERKERK**  
Verlengde Kerkweg 11

**BARNEVELD**  
Rozenstraat 1-a

**METEREN (GELDERMALSEN)**  
Dorpsstraat 18

Bel voor informatie of aanmelding  
**(0180) 42 69 55**

of kijk op [www.psychbrouwer.nl](http://www.psychbrouwer.nl)

**ArliSuel**

*Beheersing van uw gegevens*

**Automatisering & Pastoraat**

- gegevens van preken in bestand
  - van prekenbundels uit uw kast
  - van gehouden kerkdiensten
  - voor predikanten (met administratie)
- ledenbestand van de gemeente
- adressenbestand voor vereniging, bedrijf of privé
- specifiek bestand wordt op maat gemaakt

gratis demoversie downloaden

[www.arlisuel.nl](http://www.arlisuel.nl)

[info@arlisuel.nl](mailto:info@arlisuel.nl)

**Te koop in Nunspeet**

Prachtige villa, bouwjaar 1990.  
Woonkamer 60 m2, keuken,  
bijkeuken, verwarmde garage,  
6 slaapkamers etc. Schitterende  
tuin. Alles in perfecte staat van  
onderhoud. Oppervlakte 590 m2.  
Vraagprijs € 649.000 k.k.  
Inlichtingen: 0341-261076



Wij verzorgen begrafenissen in alle  
plaatsen op de Veluwe en in Rijsen  
en aangrenzende gebieden.

Geen crematies.

Ongeacht bij welke begrafenissenvereniging  
of begrafenisonderzoek men is aangesloten.

**Begrafenisverzorging Vos**

Aardhuisweg 74, 3888 MG Udde  
tel. (0577) 401689, fax (0577) 401027

BEGRAFENISVERZORGING VOS - VERTROUWD VERZORGD

**kerktelefoonontvangers**



Ook geschikt voor DK tel!



Dorpsstraat 102, Putten

T. (0341) 37 57 57 • [www.lagarde.nl](http://www.lagarde.nl)

**HERHAALDE OPROEP!**

Op het zendingsbureau in Woerden is een vacature voor secretaris zending. Het Deputaatschap voor de Zending roept sollicitanten op voor de functie van:

**Secretaris Zending**

**Functieomschrijving:**

De secretaris zending is verantwoordelijk voor de beleidsontwikkeling op missiologisch gebied. Hij adviseert de algemeen secretaris en het deputaatschap met betrekking tot missiologische vragen in het zendingswerk. Voorts is hij verantwoordelijk voor de werving, begeleiding en toerusting van (nieuwe) zendingswerkers. Hij geeft vorm aan de uitvoering en het beheren van zendingsprojecten en -programma's. Tevens is hij sterk betrokken bij de toerusting en zelfstandigwording van de plaatselijke kerken, neemt deel aan visitaties van zendingsterreinen en begeleiding van delegaties uit het buitenland.

**Functie-eisen:**

Voor deze functie zoekt ZGG iemand met:

- Ruime ervaring met het zendingswerk;
- Goede contactuele eigenschappen, inzicht in en ervaring met de omgang met mensen uit diverse culturen en gevoel voor verhoudingen;
- Goede beheersing van de Engelse taal in woord en geschrift; Het beheersen van meerdere talen (Frans / Spaans / Indonesisch) is een pre;
- Theologische en / of missiologische opleiding op wetenschappelijk niveau;
- Liefde voor de kerk en sterke betrokkenheid bij het zendingswerk.

Sollicitanten dienen belijdend lid te zijn van de Gereformeerde Gemeenten en zich innerlijk verbonden te weten met het werk en de doelstelling van ZGG.

ZGG volgt in haar personeelsbeleid de primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden zoals vastgesteld in het arbeidsvoorwaardenreglement van de Protestantse Kerk in Nederland. Een uitgebreide functieomschrijving is beschikbaar.

ZGG is de zendingsorganisatie van de Gereformeerde Gemeenten. Het Deputaatschap voor de Zending heeft, binnen het kader van het door de Synode verstrekte mandaat, de taak de belangen van de zending te behartigen en het zendingswerk te verwezenlijken. In Woerd en daad tracht zij gestalte te geven aan Christus' opdracht aan Zijn Kerk zoals verwoord in Mattheüs 28:19. In bestuurlijke zin is het Deputaatschap voor de Zending der Gereformeerde Gemeenten verantwoordelijk voor het zendingswerk dat sinds 1962 verricht wordt op de diverse zendingsterreinen. In Nederland beschikt ZGG, voor de beleidsvoorbereiding en uitvoering, over een zendingsbureau in Woerden, waaraan een staf van negen medewerkers verbonden is.

Het zendingswerk wordt gedragen door de plaatselijke gemeenten. Zendingcommissies op plaatselijk en regionaal niveau vormen een netwerk dat vooral zendingsondersteunend bezig is.

Momenteel is ZGG werkzaam in Albanië, Ecuador, Guinee, Nigeria, Indonesië en China. Het aantal medewerkers in het buitenland bedraagt ongeveer dertig. Zij zijn a.a. werkzaam op het gebied van evangelisatie, gemeenteopbouw, Bijbelvertalen en alfabetiseringswerk en diaconaal werk. Met de zelfstandige kerken in Papua en Nigeria, voortgekomen uit het zendingswerk van ZGG, onderhouden de Gereformeerde Gemeenten een correspondentieband.

Voor inlichtingen over deze functie kunt u contact opnemen met de secretaris van het bestuur ds. W. Harinck (tel. 0348 - 415164).

Schriftelijke sollicitaties met vermelding van opleiding en ervaring dienen voor 19 november aanstaande gericht te worden aan:

Hak & Baak Accountants en Belastingadviseurs  
T.a.v. de heer mr. B.W. Baak  
Postbus 327  
3360 AH SLIEDRECHT  
(bv.baak@hakbaak.nl)

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN



**Hak & Baak**  
accountants en belastingadviseurs

Een psychologisch onderzoek in de vorm van een assessment kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Texel, even helemaal weg

Bungalowpark De Verrassing

Rust en ruimte, in eigen sfeer, alle jaargetijden  
Brochure of reserveren? Bel 0222 31 83 91

**KLASSE**  
MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels  
is hoofddealer van:  
Johannus - Eminent  
Domus - Ahlborn

**Stolk**  
orgels  
tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,  
Krabbendijke, Oostpolderweg 1  
Nederhemert Nrd., Ormelingstraat 36  
Beesd, Veerweg 14  
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

TE KOOP EENGEZINSWONING  
TE BARENDRECHT € 269.000,-

In groene en kindvr. wijk Paddewei  
nabij school/kerk/winkels.

Op een hoek gelegen, recent. uitge-  
bouwde, woning biedt verrassend  
veel ruimte en telt 5 slp.kmrs.

Woonkmr 35m2. Keuken 13m2.

Vloerverwarming. Nw.

Groepenkast. Nw.combiketel.

Woning verkeert in goede staat.

Achtergelegen garage apart te kp.

€ 27.500,-

Info: 0180-785885

**CHR. BEGRAFENISONDERNEMING**  
**G. WEGENAAR**

Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41  
3905 GT Veenendaal Fax: (0318) 55 42 04

Wij verzorgen begrafenissen in Veenendaal,  
Ede, Bennekom, Wageningen, Rhenen e.o.

VU studente (19) zoekt **kamer** in  
**Amsterdam** of omgeving.

Telefoon: 0342 413730

of 0614288285

*Verschenen.*  
**Verschenen**  
**Jonge Zangers deel 7**

Het levenseinde en de verwachting van:

*Jane Squibb (Jenny de hutbewoonster), Reinier Buijtelaar,*  
*Jannigje Zondag, Aaltje Zuidam en Reina Theodora van der Garde*

Ook dit deeltje zal ongetwijfeld in de behoefte voorzien. Met meer gegevens is de geschiedenis van Jenny de hutbewoonster nóg aantrekkelijker geworden. De overige geschiedenissen zijn niet zo bekend, maar heel rijk van inhoud. Waar Reinier Buijtelaar naar de kerk ging kwamen in korte tijd veel jongeren tot bekering: o. a. de latere predikanten G.H. Kersten, C. de Jonge, ook Esther de Korte en anderen. Door middel van deze uitgaven kan de noodzaak van de ware bekering in de gezinnen, aan jong en oud, nóg voorgehouden worden. Een leerzaam en boeiend voorleesboek.

Ook de vorige 6 deeltjes zijn weer herdrukt!

**Deel 1** (6<sup>druk</sup>) Het levenseinde en de verwachting van: *Gerrit van Doesburg, Leuntje van Rhijn, Lena Lampers en Adriana Leeuwenberg*

**Deel 2** (4<sup>druk</sup>) Het levenseinde en de verwachting van: *Pietermella Geense, Esther Flikweert, Jan Zuidweg, Cornelis Kerkhoven en Een jonge reiziger naar Indië*

**Deel 3** (3<sup>druk</sup>) Het levenseinde en de verwachting van: *Hendrikje de Wit, Maria Molendijk, Adriana Meis, Pieter Hoogesteger en Pieter de Waal*

**Deel 4** (3<sup>druk</sup>) Het levenseinde en de verwachting van: *Kaatje Eikelenstam, Maria Steenbergen, Arie Vosbergen, Maria Schenk, Willem Devonshire en Karel Coulson*

**Deel 5** (3<sup>druk</sup>) Het levenseinde en de verwachting van: *Matje Verbruggen, Elisabeth Wallbridge, Cornelia C. Winckelman en Gerit van Bale*

**Deel 6** (3<sup>druk</sup>) Het levenseinde en de verwachting van: *Jan van Esch, Florus de Wolf, Jansje de Waard, Agnita van der Stelt, Willem de Bakker en Barendje van Asperen*

Van foto's voorzien en historisch toegelicht door Joh. Westerbeke € 9.75 p/st.

Bestellen bij de boekhandel, of bij:

**Uitgeverij 'Middelburg'**

't Zanddorp 2 4335 AJ Middelburg 0118 625472

**Help**  
**slachtoffers**  
**aardbeving**  
**Pakistan**



Honderdduizenden mensen zijn  
in één klap alles kwijt geraakt.  
Het deputaatschap helpt via de  
kerken in Pakistan.

**Help mee!**

**Giro**  
**307447**

t.n.v. Dep.  
Hulpverl. in  
Bijz. Noden te  
Woerden m.v.v.  
'Pakistan'

**DOE**  
**WEL**

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING  
IN BUZONDERE NODEN VAN  
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 615 • 3440 AP Woerden • T (0348) 48 99 10  
F (0348) 48 37 21 • E hbn\_relief@cbgg.nl • Giro: 307447

Jongen, 23 jaar uit Ede, zoekt  
**zelfst. woonruimte** in omgeving  
van Opheusden, Kesteren, Ochten.  
Kerkelijk meelevend.  
Tel.: 0318-437299  
Mob.: 0655980890



**BOEDER**  
**SCHERPENZEEL**



**Ambtskleding**

Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.  
Preekjassen - Jacquets - Pantalons  
Streepjassen - Overhemden -  
Stropdassen - Sokken - Overjassen  
Hoeden - Schoenen

Winkel: Dorpsstraat 229, Scherpenzeel  
Telefoon: 06-53215334 / 033-2778068 / 033-2778899

**OP AFSpraak OOK**  
**SERVICE AAN HUIS!**